

Bruken av Kulturhusets scener

Forvaltningsrevisjon

20.01.15

INNHold

SAMMENDRAG	3
1. INNLEDNING	4
1.1 Revisjonens forståelse av bestillingen og avgrensinger	4
1.2 Anvendte metoder i prosjektet.....	4
1.3 Disposisjon	5
1.4 Rådmannens kommentarer	5
2. BAKGRUNNSINFORMASJON	6
2.1 Kulturpolitikk i Bærum kommune	6
2.2 Nærmere om Bærum kulturhus	6
3. NÆRMERE OM TILDELING AV SCENETID PÅ KULTURHUSETS SCENER	10
3.1 Beslutningsprosessen.....	10
3.2 Faktisk fordeling av arrangementer	11
3.3 Skillet mellom lokale og eksterne kulturaktører.....	12
3.4 Revisjonens vurdering	12
4. HVORDAN BLIR DET RAPPORTERT PÅ BRUKEN AV KULTURHUSETS SCENER?	14
4.1 Innledning	14
4.2 Revisjonskriterium.....	14
4.3 Faktagrunnlag	14
4.4 Revisjonens vurdering	15
5. REVISJONENS KONKLUSJON OG ANBEFALINGER	17
5.1 Innledning	17
5.2 Konklusjon.....	17
5.3 Anbefalinger	18
KILDER	19
RÅDMANNENS HØRINGSSVAR	20
REVISJONENS BEMERKNINGER	23

SAMMENDRAG

I denne rapporten ser revisjonen nærmere på bruken av scenene ved Bærum kulturhus. Dette omfatter Store sal og Foajescenen i kulturhuset, samt Lille scene og Sandvika teater.

Revisjonens vurdering er at kulturhuset følger opp politiske føringer for hvilket kulturinnhold man skal tilby, og at man har god kontroll over aktiviteten ved sine scener.

Undersøkelsen viser at kulturhuset er opptatt av å gi et godt tilbud til de lokale kulturaktørene og at alle de lokale kulturaktørene som søker om å leie kulturhusets scener, får plass.

De lokale kulturaktørene får rabatt på leie og tjenester ved kulturhuset. Kulturhuset har per i dag ikke egne skriftlige retningslinjer som definerer hvilke aktører som skal regnes som lokale. Revisjonen mener kulturhuset bør nedfelle skriftlig hvilke vilkår som skal oppfylles for at en aktør skal kunne regnes som lokal.

Bærum kulturhus rapporterer årlig om aktiviteten ved sine scener i rådmannens handlingsprogram. Revisjonen mener at dagens rapporteringsordning kan forbedres slik at den gir mer presis informasjon til politikerne om kulturaktiviteten ved kulturhusets scener.

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget vedtok å gjennomføre følgende forvaltningsrevisjon:¹

Kulturhuset i Bærum kommune.

Forvaltningsrevisjonen skal undersøke følgende problemstillinger:

- *Hvordan fordeler de ulike kulturarrangementene seg med hensyn til å få tildelt muligheten til oppsetninger i kulturhuset? Hvilke konkrete kriterier er til nå lagt til grunn i spørsmålet om prioriteringer av arrangører som gis mulighet til å benytte seg av kulturhuset, og i hvilken grad reflekteres kriteriene i kulturhusets programtilbud?*
- *Har økonomiske hensyn og ulike inntjeningsmuligheter hatt betydning for hvem som får leie kulturhuset?*

Kontrollutvalget satte fristen for ferdigstillelse til utvalgets møte i februar 2015.²

1.1 Revisjonens forståelse av bestillingen og avgrensinger

I denne undersøkelsen ser revisjonen nærmere på om bruken av kulturhusets scener er i tråd med politiske føringer. Det rettes særlig oppmerksomhet mot beslutningsprosessene ved utleie av kulturhusets scener. Rapporten omfatter følgende scener ved Bærum kulturhus: Store sal, Foajescenen, Lille scene og Sandvika teater.³

Rapporten undersøker flere problemstillinger. Disse problemstillingene omhandler politiske føringer for bruk av kulturhuset (tildelingskriterier), hvordan disse forvaltes (beslutningsprosesser), faktisk bruk av kulturhusets scener (etterlevelse) og rapportering på aktiviteter til politisk nivå. Vår undersøkelse er avgrenset til disse områdene.

Undersøkelsen er gjennomført med mindre ressurser enn planlagt. Dette har to årsaker. For det første fikk revisjonen på et tidlig tidspunkt god oversikt over området som skulle undersøkes. For det andre fikk revisjonen andre prioriterte arbeidsoppgaver av kontrollutvalget i prosjektperioden, slik at mye av tiden har gått til dette.

1.2 Anvendte metoder i prosjektet

Prosjektet er gjennomført og rapportert i samsvar med *Standard for forvaltningsrevisjon organisert som prosjekt* (RSK 001).⁴ I tredje kapittel er det ikke benyttet kriterier slik standarden anbefaler. Forholdene som omtales i dette kapitlet er av stor betydning for tildelingen av scenetid ved kommunens kulturhus, men revisjonen kan ikke se at det foreligger konkrete krav og kriterier for temaene som tas opp.

Fakta og dokumentasjonsgrunnlaget i denne rapporten bygger i hovedsak på offentlige dokumenter, administrative data, samt møter og skriftlig korrespondanse med tjenestestedet.

Kulturhusets digitale oversikt over arrangementer, deltagere, tilskuere m.m., har vært en særlig viktig informasjonskilde.

¹ Kontrollutvalget møte 16.12.13, sak 061/13 *Valg av forvaltningsrevisjoner for 2014*

² Kontrollutvalget møte 10.02.14, sak 002/14 *Frister for forvaltningsrevisjoner 2014*

³ Da *Underhuset* scene først ble tatt i bruk under arbeidet med denne rapporten, er denne scenen ikke omfattet av undersøkelsen.

⁴ Fastsatt av styret i Norges Kommunerevisorforbund 01.02.11

Revisjonen har fått tilgang til og gjennomgått samtlige referater fra tjenestestedets *bookingmøter* i 2013.

Kommunens administrasjon har gitt god bistand underveis i prosjektet.

1.3 Disposisjon

I neste kapittel vil revisjonen presentere relevant bakgrunnsinformasjon. I de påfølgende kapitlene vil vi gjennomgå relevante fakta vi har samlet inn under arbeidet med rapporten. På bakgrunn av dette vil revisjonen gi en selvstendig vurdering knyttet til hvert enkelte tema som presenteres.

Følgende temaer berøres i kapitlene nedenfor:

- Om Bærum kulturhus
- Beslutningsprosesser ved utleie av kulturhusets scener
- Faktisk fordeling av arrangementer ved kulturhusets scener
- Rapportering på aktiviteten ved kulturhusets scener til politisk nivå

Til sist vil vi gi en samlet konklusjon.

1.4 Rådmannens kommentarer

Rådmannens kommentarer til rapporten er vedlagt.

2. BAKGRUNNSINFORMASJON

2.1 Kulturpolitikk i Bærum kommune

Kulturmelding 2013-2023⁵ danner grunnlag og retning for kommunens arbeid på kulturområdet. Meldingens hovedmål er at Bærum skal bli en ledende kulturkommune med høy deltagelse og egenaktivitet blant innbyggerne.⁶ Kulturtilbudet skal være mangfoldig og gi alle innbyggerne, uavhengig av kjønn, alder, etnisk og kulturell bakgrunn, funksjonshemming, økonomi eller andre forutsetninger, mulighet for deltagelse og opplevelse gjennom hele livsløpet.

Bærum kommune skal være en sentral aktør i kulturlivet, blant annet ved å tilby relevant infrastruktur og kompetanse til de lokale kulturaktørene.⁷ Kommunens tilbud skal bidra til å videreutvikle kulturmiljøet i samspill med frivillige, profesjonelle og amatører, samt regionale og nasjonale samarbeidspartnere.

2.2 Nærmere om Bærum kulturhus

Bærum kulturhus har 22 ansatte⁸ fordelt på arbeidsområdene program, kommunikasjon, teknisk og merkantil. Tjenestestedet tilbyr tjenester innen produksjon, formidling og markedsføring til aktørene i kommunens kulturliv og til eksterne profesjonelle aktører.⁹ Staben har ansvar for programmering¹⁰ og drift av kulturhusets fem scener:¹¹

- Kulturhuset, Store sal – 522 sitteplasser
- Kulturhuset, Underhuset – 120 sitteplasser¹²
- Kulturhuset, Foajescenen – 50-140 sitteplasser
- Sandvika teater - 372 sitteplasser
- Lille scene - 70 sitteplasser

Tidligere var *Musikkflekken* også en del av kulturhusets ansvar.¹³ Driften av denne scenen ble overtatt av en kommersiell aktør i august 2013 for en prøvetid på to år.¹⁴ Lokalene hører fremdeles inn under kommunens scener og følger disse utleiebetingelsene, men utleie mv. administreres altså ikke av kommunen i den aktuelle perioden.

Det er omfattende aktivitet ved kulturhusets scener. I 2013 hadde kulturhuset 87 185 besøkende fordelt på 613 forestillinger.¹⁵ Forestillingene arrangeres både av *lokale* og *eksterne* kulturaktører. I tillegg arrangerer kulturhuset egne arrangementer. De *lokale* aktørene har medlemmer og eller kulturaktivitet hjemmehørende i kommunen, og får rabatter på kulturhusets scener og tjenester.

⁵ Vedtatt i Kommunestyret 25.09.13, sak 079/13

⁶ *Kulturmelding 2013-2023 Retning*, side 8-11

⁷ *Kulturmelding 2013-2023 Retning*, side 8

⁸ Inkludert tjenesteleder

⁹ *Kulturmelding 2013-2023 Basis*, side 38

¹⁰ Tildeling av scenetid og utarbeidelse av program

¹¹ Kulturhusets nettsider: www.baerumkulturhus.no

¹² Da *Underhuset* scene først ble tatt i bruk under arbeidet med denne rapporten, er denne scenen ikke omfattet av undersøkelsen.

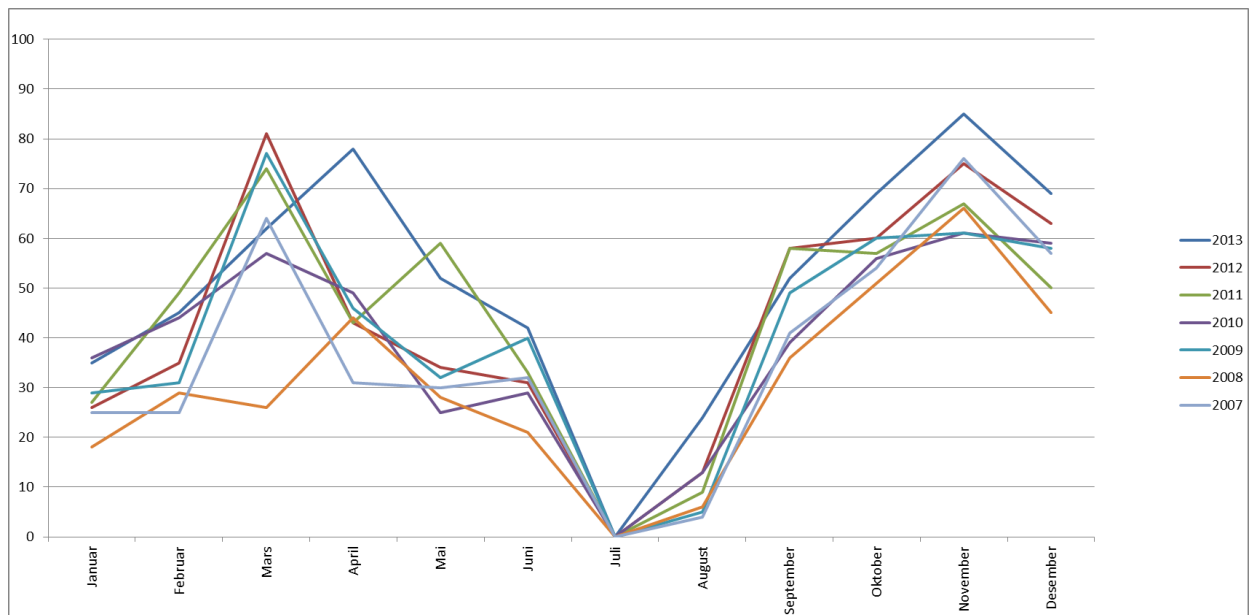
¹³ *Årsrapport 2013*, Bærum kommune, side 87

¹⁴ Formannskapet møte 05.06.13, sak 069/13 *Utlysning av driftsavtale for musikkflekken*

¹⁵ *Handlingsprogram 2015-2018*, side 90

Trykket ved kulturhusets scener er i stor grad sesongbetont. Figuren under viser sesongmessige variasjoner i antall forestillinger fra 2007 til 2013.

Figur 1: Antall forestillinger gjennom året i perioden 2007-2013¹⁶

Det fremkommer av figuren at antall forestillinger varierer gjennom året og at de sesongmessige mønstrene går igjen fra år til år. Det er størst trykk i høstsesongen og i tiden før påske.

Tjenestestedet opplyser i samtaler med revisjonen at man drar nytte av de sesongmessige variasjonene. I hektiske perioder med mange forestillinger rettes mesteparten av kulturhusets ressurser og aktiviteter mot dette arbeidet. I slike perioder er lokalene kulturhuset disponerer stort sett i bruk enten til rigging, prøver eller forestillinger. I perioder med færre forestillinger er det mindre trykk på scenene, og man får da tid og mulighet til å gjøre nødvendig vedlikehold og annet arbeid i kulturhusets lokaler.

Revisjonen har ikke funnet skriftlige kriterier som detaljert angir hvilke arrangører og arrangementer som skal gis mulighet til å benytte seg av kulturhusets scener. Tjenestestedet har bekreftet ovenfor revisjonen at det ikke finnes nedskrevne kriterier for dette.¹⁷ Revisjonen får opplyst at dette ikke betyr at det ikke finnes kriterier for tildeling av scenetid, men at man har en rekke uskrevne retningslinjer som ligger til grunn for skjønnet man følger.

Retningslinjene som benyttes er i følge tjenestestedet forankret i politiske vedtatte føringer på området, blant annet beskrevet i Kulturmeldingen 2013-2023.

Selv om det ikke foreligger spesifikke skriftlige kriterier for hvilke arrangører og arrangementer som skal kunne benytte kulturhusets scener, gir kulturmeldingen en del generelle føringer for driften av Bærum kulturhus. Programmet skal inneholde

¹⁶ Tallgrunnlaget baserer seg på tall fra kulturhusets egen arrangementsoversikt

¹⁷ Møte mellom revisjonen og administrasjonen 09.09.14

kvalitetsoppsetninger innenfor musikk, dans, teater og andre kunstformer.¹⁸ I tillegg skal programmet settes opp slik at man får en kombinasjon av lokale og profesjonelle forestillinger. På denne måten skal kommunen bidra til at kulturprodusenter, enten de er lokale eller eksterne, beriker hverandre gjensidig samtidig som det skapes et variert opplevelsestilbud for innbyggerne.

Bærum kulturhus har også status som regionalt kompetansesenter for dans, og mottar tilskudd fra fylkeskommunen for dette.¹⁹ Satsingen omfatter alt fra barn til profesjonelle dansere og koreografer, og innebærer variert bruk av kulturhusets scener.

Prislisten for utleie av scener og andre tjenester som tilbys ved kulturhuset, vedtas årlig av kommunestyret i forbindelse med behandlingen av handlingsprogrammet.²⁰ Prislisten legger opp til en *ordning med lave priser til lokale aktører og initiativer*, ved at disse får 70 % rabatt på leie av scener og kjøp av tjenester fra kulturhuset.²¹ Denne ordningen skal sikre at de lokale aktørene får mulighet til å gjøre forberedelser i samarbeid med den profesjonelle produksjonsstaben ved kulturhuset, at de får mulighet til å gjennomføre tilstrekkelig antall prøver, og at de får anledning til å opptre for et stort publikum. Alt i alt skal dette bidra til at amatørforestillingene i Bærum kan holde et høyt nivå.²² Rabattordningen utgjør en betydelig indirekte støtte til de lokale kulturaktørene, og må anses som et tydelig signal om at man ønsker at kulturhuset skal brukes av lokale aktører.

Scener som mottar kommunale tilskudd har et særlig ansvar for å ivareta breddekulturen og å sikre høy kvalitet på kunst- og kulturtilbud innen mange sjangre og uttrykk.²³ Om lag 40 % av kulturhusets årsbudsjett er tilskudd fra Bærum kommune.²⁴ I tillegg til dette mottar kulturhuset noe støtte fra diverse andre aktører, blant annet for driften av regionalt kompetansesenter for dans.²⁵

Billettinntektene ved kulturhuset går i hovedsak til arrangørene. Arrangørene betaler en *billettavgift* på 15 kroner per billett til kulturhuset som trekkes fra billettinntektene ved gjennomført arrangement.²⁶ Videre trekkes sceneleie og utgifter fra kjøp av tjenester innen sceneproduksjon, markedsføring mv. fra billettinntektene før disse utbetales til arrangøren.

Serviceavgiften på 15 kroner per billett går direkte til kulturhuset og skal dekke utgifter til drift av billettsystemet.²⁷ Det må betales *billettavgift* for alle billetter, men *fribilletter* er unntatt serviceavgift. Av dette følger det at dersom man benytter seg av billettsystemet i et gratisarrangement, må arrangøren betale *billettavgift* for de billettene som er løst ut.

Revisjonen får opplyst at det med nåværende finansieringsmodell kan være en kompleks oppgave å få driftsresultatet i balanse.²⁸ Da lokale kulturaktører får betydelig rabatterte

¹⁸ *Kulturmelding 2013-2023 Basis*, side 38

¹⁹ Vedlegg til *Kulturmelding 2013-2023*, side 38

²⁰ Prislisten inngår i kommunens *Liste over priser for kommunale tjenester*

²¹ *Kulturmelding 2013-2023 Basis*, side 24

²² *Kulturmelding 2013-2023 Basis*, side 24

²³ *Kulturmelding 2013-2023 Basis*, side 34

²⁴ *Kulturmelding 2013-2023 Basis*, side 38

²⁵ E-post til revisjonen fra Bærum kulturhus av 28.10.14

²⁶ *Retningslinjer ved bruk av Bærum kulturhus billett- og salgsapparat høst 2014*, Bærum kulturhus nettsider,

<http://www.baerumkulturhus.no/rent>

²⁷ Sektorutvalg FRIKK møte 12.06.12, Sak 037/12 *Innføring av serviceavgift ved kjøp av billetter*

²⁸ Møte mellom revisjonen og administrasjonen 09.09.14

priser, gir disse arrangementene som regel økte utgifter til kulturhuset. Utleie til eksterne kulturarrangører gir på sin side moderate inntekter.

Utleie til arrangementer som ikke er kulturelt relatert gir i større grad substansiell inntjening.²⁹ Slik utleie kan for eksempel være at kommunens administrasjon leier kulturhusets lokaler for et møte. Andre ganger kan det være et reklamebyrå som ønsker å leie en scene noen timer på dagtid for å gjøre et opptak. Tjenestestedet er tydelige på at slike arrangementer kun får innpass der dette ikke går på bekostning av kulturarrangementer. Disse henvendelsene kommer gjerne på kort varsel, slik at man har oversikt over hvilke lokaler som ikke er i bruk. Inntektene fra denne typen utleie går inn i kulturhusets drift og gir mer midler til kulturelt relatert aktivitet.

²⁹ Møte mellom revisjonen og administrasjonen 09.09.14

3. NÆRMERE OM TILDELING AV SCENETID PÅ KULTURHUSETS SCENER

3.1 Beslutningsprosessen

Kulturhuset har per i dag to årlige søknadsfrister for aktører som ønsker å benytte seg av kulturhusets scener.³⁰ Fristene er lagt ca. ett år før arrangementene gjennomføres, slik at fristen for vår- og høstprogrammet 2015, var henholdsvis 1. februar og 1. september 2014. Dette gir kulturhusets stab tid til å planlegge og forberede hvert program.

Tjenestestedet oppgir at alle som søker til de fastsatte fristene får sine henvendelser behandlet samtidig.³¹ Selve behandlingen av søknadene skjer i *bookingmøter*. Disse møtene avholdes regelmessig og har faste deltagere. På møtene deltar tjenestestedets leder, programansvarlig og representanter fra ulike fagavdelingene ved kulturhuset (programavdelingen, kommunikasjonsavdelingen og teknisk avdeling). Møtereferatene viser at det i 2013 i snitt var 7-8 representanter på disse møtene.

På bookingmøtene fordeles søkerne/arrangementene på de scenene som er tilrettelagt for den type aktivitet de bedriver. *Store scene* i kulturhuset er eksempelvis spesielt tilrettelagt for dans, og dansearrangementer legges gjerne dit.

Videre oppgir tjenestestedet at man av praktiske årsaker plasserer de store aktørene først. Disse skal gjerne ha mange forestillinger etter hverandre, og det er derfor nyttig å ha dette klart før man plasserer de mindre aktørene. *Sandvika barne- og ungdomsteater* og *Bærum barneteater* er eksempelvis de største aktørene på *Sandvika teater*. Da oppsetningene fra disse aktørene gjerne legger beslag på teateret 5-6 uker sammenhengende, har man laget en ordning der disse aktørene bytter på å ha sine forestillinger i høysesongen annethvert år. Liknende ordninger finnes for danseskolene for fordeling av tid ved *Store scene* og *Underhuset* og for andre typer lokale arrangører.

Kulturhuset oppgir at *alle lokale arrangører* som søker om å leie kulturhusets scener, får plass.³² I denne sammenheng nevnes det at de lokale arrangørene noen ganger må være fleksible med hvilke datoer de leier lokalene, fordi det gjerne er mange arrangører som ønsker å leie i samme periode. Videre er det ikke uvanlig at kulturhuset må veilede de lokale arrangørene i forhold til hvor mange forestillinger de bør sette opp. Dette skyldes at arrangørene noen ganger har uforholdsmessige store forventninger til hvor mange forestillinger de klarer å fylle med publikum.

Revisjonen får opplyst at man generelt er nøye på at man ikke får like forestillinger i samme tidsrom. Slik opprettholder man bredden i tilbudet, og man forhindrer at forestillingene konkurrerer om det samme publikumet. Det er særlig viktig å unngå at eksterne forestillinger konkurrerer med lokale aktører.

Tjenestestedet oppgir at det er sjeldent man gir avslag til *eksterne* aktører. Enkelte ganger må det imidlertid gis avslag. I denne sammenheng nevnes det at man mottar henvendelser om

³⁰ Møte mellom revisjonen og administrasjonen 16.10.14

³¹ Møte mellom revisjonen og administrasjonen 09.09.14 og 16.10.14

³² Møte mellom revisjonen og administrasjonen 09.09.14 og 16.10.14

alle slags former for arrangementer, og at enkelte av disse åpenbart ikke passer inn i kultushusets profil, for eksempel fordi de har et innhold som kan virke støtende. Andre ganger kan det dreie seg om arrangementer som konkurrerer med en lokal oppsetning. Dette kan for eksempel være om man får tilbud fra et eksternt barneteater om å sette opp et stykke tett opptil at Bærum barneteater har forestillinger med samme stykke (eller et sammenlignbart stykke).

I tillegg mottar kulturhuset mange henvendelser om leie av scenene, fortløpende utenom søknadsfristene. En del av disse henvendelsene er typiske *masseutsendelser* som antageligvis sendes til et stort antall kulturarenaer. Disse har gjerne urealistiske forventninger knyttet til honorar, publikumstekke mv. Revisjonen får opplyst at man mottar en 10-15 slike henvendelser på e-post hver uke, og at disse stort sett slettes uten nærmere behandling.

Kulturhuset får også en god del henvendelser fra lokale kulturaktører utenom søknadsfristene. Disse dreier seg for eksempel om foreldredrevne korps o.l. som har glemt å sende inn søknaden innen fristen. Denne typen henvendelser blir behandlet fortløpende, da man er opptatt av å kunne gi et tilbud til de lokale aktørene og fylle opp kulturhusets scener. Tjenestestedet oppgir at man *alltid får plass til* de lokale aktørene, også dem som søker utenom fristene, men at dette krever litt fleksibilitet av søkerne.

Når det gjelder kulturhusets egne arrangementer får revisjonen oppgitt at man har klare satsingsområder for disse, men at det heller ikke her foreligger skriftlige retningslinjer. Tjenestestedet oppgir at man er restriktive med arrangementer man selv arrangerer. For eksempel kreves det at disse skal passe inn i kulturhusets øvrige program og profil, og at den kunstneriske kvaliteten skal være høy.

3.2 Faktisk fordeling av arrangementer

Tabellen under viser hvordan forestillingene ved kulturhuset fordeler seg knyttet til de ulike arrangørene i perioden 2007 til 2013.

Tabell 1: Forestillinger og arrangører³³

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Lokale arrangører	334	225	299	277	283	324	425
Andel	76 %	61 %	61 %	57 %	54 %	62 %	69 %
Eksterne arrangører	35	79	73	108	120	88	52
Andel	8 %	21 %	15 %	22 %	23 %	17 %	8 %
Kulturhusets egne arrangementer	71	66	116	102	123	107	136
Andel	16 %	18 %	24 %	21 %	23 %	21 %	22 %
Totalt antall arrangementer	440	370	488	487	526	519	613

Tabellen viser at en stor andel av arrangementene ved kulturhuset skjer i lokal regi, og at disse arrangementene har økt både i antall og andel de siste tre årene. Økningen ser ut til å ha gått på bekostning av arrangementer i eksternt regi. Disse har hatt en nedgang både i andel og

³³ Tallene er hentet fra kommunens handlingsprogram i perioden 2008 til 2013

antall arrangementer i den samme perioden. Andelen arrangementer i regi av kulturhuset har vært relativt stabil de siste 5 årene.

Revisjonens gjennomgang av kulturhusets program for 2013 viser at dette inneholder et stort spekter av arrangementer innenfor musikk, dans, teater og andre kunstformer. Blant utøverne innenfor de ulike uttrykkene finner vi både lokale og eksterne aktører. Videre er det en blanding av både profesjonelle og amatører.

3.3 Skillet mellom lokale og eksterne kulturaktører

De lokale arrangørene får som nevnt leie kulturhusets scener til betydelig rabatterte priser. Denne ordningen gjør det viktig med klare retningslinjer for hvilke aktører som skal regnes for å være lokale.

Tjenestestedet oppgir at man i disse spørsmålene støtter seg på *Retningslinjer for tildeling av kommunale tilskudd til kulturformål*³⁴ og dennes vilkår om at aktørens kulturelle formål skal være hjemmehørende i kommunen.³⁵

Revisjonen får opplyst at det stort sett går greit å avgjøre hvorvidt aktøren er lokal eller ikke, men at dette i noen tilfeller kan være utfordrende. Ved slike tilfeller baserer tjenestestedet seg på at dersom arrangementet ikke er kulturhusets eget arrangement og heller ikke er fra lokalt kulturliv, så er det eksternt og må betale fullpris. Av dette følger det for eksempel at kommunens administrasjon må betale fullpris når den leier lokaler av kulturhuset til møter og liknende. Dette er fordi slike arrangementer ikke kan regnes som lokalt kulturliv eller som kulturhusets eget arrangement.

3.4 Revisjonens vurdering

Revisjonen anser det som meget positivt at alle lokale kulturaktører som søker scenetid på kulturhusets scener, både innenfor fristen og i etterkant, får plass. Videre er det positivt at de som søker om å leie kulturhusets scener behandles på samme måte.

Våre undersøkelser tyder på at det gjøres grundige vurderinger i behandlingen av søknader. Selve tildelingen skjer i bookingmøter med representanter fra de ulike avdelingene ved Kulturhuset. Revisjonen anser det som tillitsvekkende at møtene holdes regelmessig, at det er mange som deltar på møtene og at de ulike fagavdelingene er representert. Tjenestestedet har dessuten god oversikt over den faktiske fordelingen av ulike arrangører, antall deltagere³⁶ m.m., og benytter denne informasjonen i planlegging og styring av virksomheten.

Det finnes ingen skriftlige kriterier for hvilke arrangører og arrangementer som skal gis mulighet til å benytte seg av kulturhusets scener. På den annen side gis det en del føringer for kulturhusets program i overordnede styringsdokumenter. Revisjonens vurdering er at Kulturhuset følger opp disse føringene.

Fordi lokale arrangører får betydelig rabatterte priser på kulturhusets tjenester er det viktig at man har gode retningslinjer for å avgjøre hvilke aktører som skal regnes som lokale

³⁴ *Retningslinjer for tildeling av kommunale tilskudd til kulturformål*, vedtatt av Sektorutvalg FRIKK i møte 06.12.11, sak 016/11 Retningslinjer for tilskudd til kulturformål - Revidering 2011

³⁵ Møte mellom revisjonen og administrasjonen 16.10.14

³⁶ Antall deltagere refererer til antall utøvere på arrangementene

arrangører. Tjenestestedet oppgir at det noen ganger kan være utfordrende å avgjøre dette. Revisjonen mener at dette tyder på at man bør klargjøre hvilke vilkår som skal oppfylles for at en aktør skal kunne regnes som lokal, og at dette bør nedfelles skriftlig.

Når det gjelder øvrige kriterier for tildeling av scenetid, mener revisjonen at det kan være hensiktsmessig å nedfelle skriftlig en del av de momentene som vektlegges i de skjønsmessige vurderingene som gjøres på bookingmøtene i forbindelse med tildeling av scenetid.

4. HVORDAN BLIR DET RAPPORTERT PÅ BRUKEN AV KULTURHUSETS SCENER?

4.1 Innledning

Bærum kulturhus skal som kommunal virksomhet være underlagt politisk styring og kontroll. God informasjon til politikerne er en forutsetning for slik styring og kontroll.

Kommuneloven stiller krav om at saker rådmannen legger fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet.³⁷ Dette skal sikre at informasjonen rådmannen presenterer gir grunnlag for gode beslutninger i folkevalgte organer.

4.2 Revisjonskriterium

- Saker som legges frem for politisk behandling skal være forsvarlig utredet og gi politikerne nødvendig informasjon.

4.3 Faktagrunnlag

Bærum kulturhus rapporterer årlig om aktiviteten ved sine scener i rådmannens handlingsprogram. Rapporteringen på aktiviteten beskrives med følgende variabler:

- Antall aktiviteter på scene
- Antall forestillinger på scene
 - Antall lokale kulturarrangører
 - Antall ordinære leietakere (eksterne)
 - Antall arrangementer i regi av kulturhuset
- Antall besøkende
- Antall deltagere

Det gis lite utfyllende informasjon til disse tallene i handlingsprogrammene revisjonen har gjennomgått.

Kulturhuset fører fortløpende oversikter (digitalt) over arrangementer, besøkende, antall deltakere mv. ved sine scener.³⁸ Denne oversikten benyttes i den interne planlegging ved kulturhuset, og danner grunnlag for rapporteringen i handlingsprogrammene. Tjenestestedet har slike oversikter tilbake til 2005.

Revisjonen har fått tilgang til og gjennomgått oversikten som danner grunnlaget for rapporteringen for 2013.³⁹

Tjenestestedets oversikt er meget omfattende og inneholder informasjon om *all aktivitet* på kulturhusets scener. Aktivitetene i oversikten er først og fremst registrert enten som *prøve* eller *forestilling*. Summen av disse utgjør antallet *aktiviteter på scene* i kulturhusets rapportering. Summen av forestillinger utgjør antall *forestillinger på scene* i samme rapportering.

³⁷ Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), LOV-1992-09-25-107, § 23 nr. 2

³⁸ E-post til revisjonen fra administrasjonen av 09.09.14

³⁹ Disse tallene er rapportert i *Handlingsprogram 2015-2018*, side 90

Videre angir oversikten hvilken scene aktiviteten skjer på, hvem som er arrangør, og om arrangøren er lokal, ekstern eller om arrangementet er kulturhusets eget arrangement. Til sist er det lagt inn antall deltagere (antall artister/utøvere) og antall besøkende for hvert enkelt arrangement.⁴⁰

Revisjonens gjennomgang av oversikten viser at tjenestestedet har god oversikt og kontroll over aktiviteten på sine scener, og selv om oversikten inneholder store mengder informasjon, ble det påvist få feilføringer i vår gjennomgang.

Nærmere undersøkelser viser for øvrig at man har enkelte utfordringer knyttet til kategoriene *prøve* og *forestilling*. Flere av aktivitetene ved kulturhuset hører ikke naturlig inn under noen av disse kategoriene. Dette gjelder for eksempel når man skal legge inn såkalte tekniske prøver der man tester ut teknikk som skal benyttes i en forestilling. Et annet eksempel er når man leier ut lokaler til ikke-kulturelle aktiviteter, som når kommunens administrasjon leier lokaler for et møte. Konsekvensene av dette er at rapporteringen blir noe upresis. For eksempel er flere av de medregnede aktivitetene i *antall aktiviteter på scene* i 2013 ikke kulturaktiviteter. Noe av den samme problematikken har en knyttet til *antall forestillinger på scene*.

De nevnte utfordringene har også konsekvenser for andre tall som rapporteres. Blant annet påvirker dette hvilke besøkstall som skal tas med i regnestykket når *antall besøkende* og *antall deltagere* skal beregnes.

Tjenestestedet oppgir at man har vært bevisst på disse utfordringene i noen år.⁴¹ Årsaken til at man ikke har endret rutine for oversikten, er at man har fulgt samme praksis fra 2005. Dersom man nå endrer på kategoriene, vil dette gjøre det vanskelig å sammenligne aktiviteten ved kulturhuset fra år til år.

Besøkstallene hentes som regel ut fra kulturhusets billettsystem. I de tilfellene arrangøren ikke benytter seg av billettsystemet baseres besøkstallene på anslag. Dette gjelder i hovedsak gratisarrangementer hvor arrangøren har valgt å gjennomføre arrangementet uten bruk av billetter og billettsystem. *Billettavgiften* på 15 kroner per billett gjelder som nevnt selv om billettene er gratis, og arrangementet blir billigere for arrangøren dersom man ikke benytter seg av dette systemet. Tjenestestedet har flere rutiner for å sikre at anslagene for antall besøkende blir mest mulig korrekte.

4.4 Revisjonens vurdering

Det er viktig at informasjonen som gis til politikerne gir grunnlag for politisk styring og kontroll. Undersøkelsene viser at tjenestestedet har meget god oversikt over aktiviteten på kulturhusets scener, herunder fordelingen på ulike aktører, antall deltagere og besøkende m.m.

Revisjonens undersøkelser viser imidlertid at kulturhusets rapporteringspraksis kan bli mer presis. Kulturhuset brukes til mer enn rene kulturarrangementer, men dette synliggjøres ikke

⁴⁰ For enkelte arrangementer er det benyttet gjennomsnitt

⁴¹ Møte mellom revisjonen og administrasjonen 16.10.14

med gjeldende rapporteringspraksis. Denne typen arrangementer inngår enkelte ganger i *antall forestillinger på scene* selv om disse ikke naturlig faller inn under denne kategorien.

Revisjonen mener at rapporteringspraksisen kan gjøres noe mer presis, for eksempel ved å innføre en kategori for annen aktivitet på scene. For å unngå at endringen går utover sammenligningsgrunnlaget fra tidligere år, kan man vurdere å omkode disse.

Kulturaktiviteter er kulturhusets hovedformål. En mer finmasket rapportering vil forhåpentligvis sikre at politikerne får en bedre oversikt over omfanget av kulturelt relatert aktivitet og annen aktivitet ved kulturhusets scener.

5. REVISJONENS KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

5.1 Innledning

Kontrollutvalget ønsket å gjennomføre en forvaltningsrevisjon som så nærmere på bruken av Bærum kulturhus sine scener. Undersøkelsen skulle omfatte følgende problemstillinger:

- *Hvordan fordeler de ulike kulturarrangementene seg med hensyn til å få tildelt muligheten til oppsetninger i kulturhuset? Hvilke konkrete kriterier er til nå lagt til grunn i spørsmålet om prioriteringer av arrangører som gis mulighet til å benytte seg av kulturhuset, og i hvilken grad reflekteres kriteriene i kulturhusets programtilbud?*
- *Har økonomiske hensyn og ulike inntjeningsmuligheter hatt betydning for hvem som får leie kulturhuset?*

Rapporten omhandler politiske føringer for bruk av kulturhuset, hvordan disse forvaltes (beslutningsprosesser), faktisk bruk av kulturhusets scener (etterlevelse) og rapportering på aktiviteter ved kulturhuset til politisk nivå.

5.2 Konklusjon

Revisjonens hovedinntrykk er at tjenestestedet har god oversikt og kontroll over bruken av sine scener, og at dette inngår i planlegging og styring av virksomheten.

Revisjonens vurdering er at kulturhuset følger opp politiske føringer for hvilket kulturinnhold man skal tilby.

Kulturhuset skal være en viktig arena og støttespiller for det lokale kulturlivet. Revisjonen anser det som særlig positivt at alle lokale kulturaktører som søker om å få leie kulturhusets scener får plass, og at tjenestestedet legger vekt på å prioritere disse aktørene.

Våre undersøkelser tyder på at det gjøres grundige vurderinger i behandlingen av søknader om å leie kulturhusets scener, og at søkerne behandles på samme måte. Selve behandlingen skjer i bookingmøter med representanter fra de ulike fagavdelingene ved Kulturhuset. Revisjonen anser det som tillitsvekkende at møtene holdes regelmessig, at det er mange som deltar på møtene og at de ulike fagavdelingene ved kulturhuset er representert.

I følge prislisten for kommunens tjenester skal lokale arrangører få betydelig rabatterte priser på kulturhusets scener og tjenester. Det er derfor viktig at man har gode retningslinjer for å avgjøre hvilke aktører som skal regnes som lokale. Tjenestestedet oppgir at man per i dag ikke har egne retningslinjer for dette, men at man i disse spørsmålene baserer seg på vilkår i *Retningslinjer for tildeling av kommunale tilskudd til kulturformål*. Videre får revisjonen opplyst at det noen ganger kan være utfordrende å avgjøre om en kulturaktør skal regnes som lokal eller ikke. Revisjonen mener at dette tyder på at man bør klargjøre hvilke vilkår som skal oppfylles for at en aktør skal kunne regnes som lokal, og at dette bør nedfelles skriftlig.

Det finnes ikke skriftlige kriterier som detaljert angir hvilke arrangører og arrangementer som skal gis mulighet til å benytte seg av kulturhusets scener. I stedet har man en rekke uskrevne retningslinjer som ligger til grunn for skjønnet man følger, og som er forankret i politiske vedtatte føringer. Revisjonen mener at det kan være hensiktsmessig å nedfelle

skriftlig en del av de momentene som vektlegges i de skjønnsmessige vurderingene som gjøres på bookingmøtene i forbindelse med tildeling av scenetid.

Kulturhusets rapportering i handlingsprogrammene kan bli mer presis. Scenene brukes til mer enn rene kulturarrangementer, men dette synliggjøres ikke med dagens rapporteringspraksis. Revisjonen mener at rapporteringspraksisen kan gjøres noe mer presis, for eksempel ved å innføre en kategori for annen aktivitet på scene. Dette vil kunne sikre at politikerne får en bedre oversikt over omfanget av kulturell aktivitet og annen aktivitet ved kulturhusets scener.

5.3 Anbefalinger

1. Kulturhuset bør nedfelle skriftlig hvilke vilkår som skal oppfylles for at en aktør skal kunne regnes som lokal.
2. Kulturhuset bør endre sin rapporteringspraksis slik at den gir mer presis informasjon til politikerne om aktiviteten ved kulturhusets scener.

KILDER

Bærum kulturhus nettsider: www.baerumkulturhus.no

E-post til revisjonen fra administrasjonen av 09.09.14

E-post til revisjonen fra administrasjonen av 16.10.14

E-post til revisjonen fra administrasjonen av 28.10.14

Formannskapet møte 05.06.13, sak 069/13 *Utlysning av driftsavtale for musikkflekken*

Kommunestyret møte 25.09.13, sak 079/13 *Kulturmelding – 2013-2023 Etter høringsrunde*

Kontrollutvalget møte 16.12.13, sak 061/13 *Valg av forvaltningsrevisjoner for 2014*

Kontrollutvalget møte 10.02.14, sak 002/14 *Frister for forvaltningsrevisjoner 2014*

Kulturmelding 2013-2023 Basis – Beskrivelser av kulturlivet og kulturarbeidet i Bærum

Kulturmelding 2013-2023 Retning – Strategisk kulturplan for Bærum Kommune

Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.92 nr. 107 (kommuneloven)

Møte mellom revisjonen og administrasjonen 09.09.14

Møte mellom revisjonen og administrasjonen 16.10.14

Referater fra bookingmøter ved Bærum kulturhus i 2013

Retningslinjer for tildeling av kommunale tilskudd til kulturformål, Bærum kommune.

Retningslinjer ved bruk av Bærum kulturhus billett- og salgsapparat høst 2014, Bærum

kulturhus nettsider, <http://www.baerumkulturhus.no/rent>

Sektorutvalg FRIKK møte 06.12.11, sak 016/11 *Retningslinjer for tilskudd til kulturformål - Revidering 2011*

Sektorutvalg FRIKK møte 12.06.12, Sak 037/12 *Innføring av serviceavgift ved kjøp av billetter*

Standard for forvaltningsrevisjon organisert som prosjekt (RSK 001), Fastsatt av styret i Norges Kommunerevisorforbund 01.02.11

Tilskudd til kulturformål, Bærum kommunes nettsider:

<https://www.baerum.kommune.no/Organisasjonen/kultur/Tilskuddsordninger1/>

Årsrapport 2013, Bærum kommune

RÅDMANNENS HØRINGSSVAR

Kommunerevisjonen

Rådhuset
Rådhusstorget 4
1304 SANDVIKA

Deres ref.:

Vår ref.:
15/10656/SOP

Dato:
19.01.2015

Forvaltningsrevisjon - Kulturhuset i kommunen Rådmannens kommentarer til rapporten

Det vises til Forvaltningsrevisjonens gjennomgang av Bærum Kulturhus, datert 15.12.2014. Rådammen takker for rapporten som gir gode innspill til videre arbeid.

I tråd med Bærum kommunes Kulturplan skal Bærum Kulturhus både være en arena for det lokale kulturlivets konserter og forestillinger og samtidig tilby et variert profesjonelt program. Forvaltningsrevisjonen bekrefter at kommunen har god oversikt og kontroll over bruken av scenene og at de politiske føringene fra Kulturmelding 2013-2023 og andre styringsdokument er godt ivaretatt.

Forvaltningsrevisjonen stadfester også at rollen som støttespiller og samarbeidspartner til det lokale kulturlivet ivaretas på en god måte. Kulturhuset har gode rutiner for vurdering av søknader om leie scenene og at tildeling av plass på scenene gjøres på bakgrunn av grundige vurderinger og prosesser.

Forvaltningsrevisjonen kommer med to anbefalinger:

1. Kulturhuset bør nedfelle skriftlig hvilke vilkår som skal oppfylles for at en aktør skal kunne regnes som lokal.
2. Kulturhuset bør endre sin rapporteringspraksis slik at den gir mer presis informasjon til politikerne om aktiviteten ved kulturhusets scener.

Ad. 1

Forslag til nye vilkår er utarbeidet: Disse vil bli forelagt Sektorutvalg FRIKK for behandling.

Ad2

Rapporteringspraksis vil bli endret i tråd med rapportens anbefaling. Endringene gjøres gjeldende fra 2015 og vil fremgå i rapportering i 2016.

Kommunalsjef kultur har i tillegg følgende kommentarer til rapporten:

Skriftlige vilkår

Som det er redegjort for i Forvaltningsrevisjonens gjennomgang av Kulturhuset har man praktisert en tildeling av scener til lokale priser med utgangspunkt i rammeverket til Bærum kommunes Tilskuddsordning for frivillige amatørorganisasjoner og stiftelser med kulturelt formål. Aktører som har falt innenfor denne definisjonen er tildelt lokale leiepriser. I praksis har Kulturhuset også gitt lokale leiepriser til lokale kulturaktører som kan defineres som ikke-organisert og til aktører som har kunstnerisk/kulturell virksomhet i kommunen, men som av forskjellige grunner ikke kan oppfylle samtlige vilkår som kreves i Tilskuddsordningen.

Med bakgrunn i at man i dagens samfunn ser en dreining fra det organiserte- til et mer prosjektbasert kulturliv og at mange talenter og utøvere springer ut av ad-hoc miljøer og prosjekter, er det viktig å finne en definisjon for tildeling av lokale satser som inkluderer også denne kategorien.

Praksis har også vært at lokale satser er tildelt aktører fra amatørkulturen, mens profesjonelle aktører med tilhørighet i kommunen har falt utenfor.

Med henvisning til Kulturmelding 2013-2023, hvor det understrekes at «Bærum kommune skal bidra til at både profesjonelle, amatører og frivillige gis gode arbeids- og utviklingsmuligheter», vil vi anbefale at også profesjonelle aktører som er bosatt i Bærum får lokale satser ved leie av våre scener.

Med virkning fra 1.1.2015 er det innført en tredje priskategori - Andre leietakere. Dette er gjort for å skille mellom de leietakerne som har et kunstnerisk / kulturelt formål og de som har andre formål med virksomheten. Det være seg idrettslag, trossamfunn, livssynssamfunn, velforeninger, politiske, humanitære og sosiale lag og foreninger, leietakere innen offentlig forvaltning (kommune, fylke, stat).

Slike kan selvfølgelig også ha glede og nytte av å leie scener og saler. Imidlertid vil vi foreslå at denne kategorien ikke innrømmes lokale satser når formålet med deres arrangement ikke er av kunstnerisk kulturell art. F.eks vil Pinsekirken i Sandvika innrømmes lokal sats når de arrangerer en julekonsert, da dette er en kunstnerisk / kulturell ytring (formål). Derimot vil ikke deres Gudstjenester om søndagen kvalifisere til det samme, da formålet med dette er å virke som et trossamfunn.

Rapportering

Forvaltningsrevisjonen anmoder videre Kulturhuset om å utvikle en mer presis rapportering til politikerne. Hittil har rapporteringen gjennom HP og andre kommunale styringsdokument vært gitt ihht til de maler som er gjort gjeldende for disse dokumentene. Bærum Kulturhuset er i besittelse av vesentlig mer informasjon som vi med bakgrunn i Forvaltningsrevisjonens anbefaling gjerne deler med Bærum politikere og andre.

I Forvaltningsrevisjonens gjennomgang understrekes behovet for å skille mellom leietakere med kunstnerisk/kulturelt formål og andre. Som nevnt overfor, er det i prislisen med virkning fra 1.1.2015 innført en kategori – Andre leietakere. Dette er foreslått ut fra det samme behovet som forvaltningsrevisjonen peker på.

Med bakgrunn i at Bærum Kulturhus' scener har som primærformål å imøtekomme et kunst- og kulturliv er det naturlig å sondre mellom arrangement og leietakere som ivaretar et slikt formål og de som ikke gjør det. Slikt skille vil bli innarbeidet i vårt statistikkarbeid og våre rapporter fra og med 2015.

Rapportering om Bærum Kulturhus virksomhet er av interesse også for andre enn de folkevalgte i Bærum. Bærum Kulturhus har status som regionalt kulturhus og som kompetansesenter for dans. Av den grunn samhandler vi tett med Akershus fylkeskommune og statlige instanser som Norsk kulturråd, Kulturdepartementet, så vell som nordiske og Europeiske instanser. Likeledes er det et økende fokus på kullturstatistikk og forskning (Norsk kulturbarometer, etc) som forutsetter at institusjoner, kulturhus og kommuner i større grad benytter seg av sammenlignbare kategorier i rapportarbeidet.

På den bakgrunn anbefaler vi at Bærum Kulturhus legger rapporteringskategoriene som Norsk Orkester og Teaterforening genererer gjennom Scenestatistikk.no på oppdrag av Kulturdepartementet. Bærum kommune og Bærum Kulturhus vil derved også lettere kunne sees i sammenheng med tilsvarende aktører og institusjoner i landet forøvrig. I tillegg til disse kategoriene vil vi lage en oppstilling over leietakere med et kunstnerisk/kulturelt formål og andre formål.

Med hilsen

Erik Kjeldstadli
rådmann

Siri Opheim
controller

REVISJONENS BEMERKNINGER

Rådmannens høringssvar inneholder ikke momenter som gjør det nødvendig med bemerkninger fra revisjonen.